

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 นี้ จะแบ่งหัวข้อการเสนอออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. การอภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและมาตรการในการพัฒนาองค์กรประชาสังคมท้องถิ่น : กรณีศึกษากลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด
3. เพื่อศึกษามาตรการในการพัฒนากลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ปัญหา สาเหตุและมาตรการในการดำเนินงานกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราดนั้น เกิดจากประเด็นต่าง ๆ ของปัญหา 3 ด้าน ดังนี้

ปัญหาหลักด้านพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในปัจจุบันได้ว่าเป็นปัญหาที่สมาชิกกลุ่มอยู่ในภาวะหนี้สินลักษณะอยู่ในวงจรถัดนี้ กล่าวคือ สมาชิกกลุ่มให้ความสำคัญการกู้เงินมากกว่าการออมเงินในกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด เมื่อกู้เงินไปแล้วก็ใช้จ่ายโดยไม่มีการวางแผนใช้จ่าย นำไปใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย หนี้มีค้ใช้จ่าย หลังจากนั้นเมื่อใช้จ่ายจนเงินหมดไปโดยไม่นำไปลงทุนเพื่อแสวงหารายได้ จึงทำให้มีปัญหาในการใช้หนี้ในเวลาต่อมา เมื่อไม่มีเงินใช้หนี้จึงต้องหาทางไปกู้หนี้มาเพิ่มอีกเพื่อจะนำเงินที่กู้มาใหม่ไปใช้หนี้เก่าต่อไปเป็นวงจรถัดไปเรื่อย ๆ ไม่รู้จบ

สาเหตุของปัญหาในการที่สมาชิกกลุ่มติดอยู่ในภาวะวงจรถัดนี้ เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคของสมาชิกกลุ่ม ในรูปแบบบริโภคนิยม กล่าวคือสมาชิกกลุ่มใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย เช่น ซื้อของ

เกินความจำเป็น ไม่ได้ใช้ประโยชน์แต่ซื้อเอาไว้เพื่อประดับบารมี เห็นคนอื่นเขามีก็ต้องมีเหมือนคนอื่นเขา เดียวไม่เท่ ล้าสมัย โดยไม่นำเงินที่นำไปใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพเพื่อแสวงหารายได้ ผลกำไรเพื่อใช้หนี้ที่กู้มาจะได้มีเงินทุนของตนเองโดยไม่ต้องไปกู้อีก

มาตรการในการแก้ไขปัญหา ในปัจจุบันควรเน้นที่จะให้สมาชิกกลุ่มดำรงชีวิตตามวิถีชีวิตแบบพอเพียง คือกินอยู่อย่างพอดี ประหยัดเรียบง่าย ไม่เบียดเบียนผู้อื่น อย่าอ่อนไหวกับสิ่งแปลกใหม่ อย่าตามคนอื่น สมาชิกกลุ่มต้องให้ความสำคัญกับการออมเงินมากกว่าการกู้เงิน วางแผนในการดำรงชีวิต โดยการทำบัญชีครัวเรือน เมื่อได้เห็นบัญชีที่ใช้จ่ายเกินรายได้ที่ได้มาก็จะสามารถยับยั้งการใช้จ่ายซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็นออกไปได้ จะได้มีภูมิคุ้มกันเมื่อเกิดเหตุการณ์ในอนาคตที่เราไม่รู้ว่า จะเกิดอะไรขึ้นและจะส่งผลกระทบต่อเราอย่างไร

ผลการศึกษา สามารถสรุปปัญหาหลักด้านหลักการค้าดำเนินงานของกลุ่มสาระสมทรัพย์ของจังหวัดตราดในปัจจุบันได้ว่า เป็นปัญหาที่กลุ่มไม่สามารถจัดสรรสวัสดิการให้ครอบคลุมแก่สมาชิกได้ ดังนั้นจึงไม่สามารถให้สมาชิกกลุ่มกินคืออยู่ดีได้อย่างทั่วถึง

สาเหตุของปัญหาหลักที่กลุ่มไม่สามารถจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมได้ เนื่องมาจากขาดประสิทธิภาพในการเพิ่มรายได้ของกลุ่ม กล่าวคือการทำกองทุนและการลงทุนต่าง ๆ เช่น กองทุนสวัสดิการวันละบาท ที่สมาชิกกลุ่มไม่ได้เข้ากองทุนทุกคน การซื้อของเพื่อแลกกับการให้สวัสดิการ เป็นการขายที่กลุ่มไม่หวังผลกำไรมากและรายได้ส่วนใหญ่ก็จะจัดสรรในรูปแบบการกู้เสียมมากกว่า ที่จะนำมาเป็นเงินปันผลและสวัสดิการที่ครอบคลุมทุกด้านให้แก่สมาชิกได้เต็มที่

มาตรการในการแก้ไขปัญหา กลุ่มสาระสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ต้องเพิ่มวิธีการทางธุรกิจมากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในขณะเดียวกันพิจารณาเพื่อแสวงหาแหล่งเงินทุนที่ก่อให้เกิดต้นทุนและความเสี่ยงต่ำ การลงทุนทำสินค้าพื้นฐานให้กับสมาชิกกลุ่มโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการลดความเสี่ยงในการที่จะให้สมาชิกกู้เงินไปแล้วไม่นำไปลงทุนประกอบอาชีพจริง และลดการกู้เงินของสมาชิกกลุ่ม หาผลกำไรจากแหล่งเงินนอกกลุ่มแล้วมาจัดสรรเป็นสวัสดิการให้แก่สมาชิกกลุ่ม

ผลการศึกษา สามารถสรุปปัญหาหลักด้านกรรมการกลุ่มที่ทำงานให้กับกลุ่มสาระสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ได้ว่า การทำงานของกรรมการกลุ่มไม่ได้เน้นการทำงานในแนวราบ แบบมีส่วนร่วม แต่เป็นการทำงานกลุ่มแบบกระจุกตัว อยู่ที่ผู้นำหรือผู้นำที่เป็นกรรมการกลุ่ม

สาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจากกรรมการกลุ่มนั้นมุ่งทำงานให้กับญาติพี่น้อง พรรคพวก เป็นสำคัญ เนื่องจากการถืออำนาจผลประโยชน์ให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก กรรมการกันเอง

มาตรการในการแก้ไขปัญหา กรรมการต้องทำงานแนวราบ กล่าวคือ ให้สมาชิกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของกลุ่ม เอาผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ต้องมีจิตอาสาอย่างแท้จริง

พูดคุยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ต้องรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วย ดังนั้นต้องมีการกำหนดระยะเวลาการทำงานของกรรมการกลุ่มเพื่อมีการเปรียบเทียบการทำงานของกรรมการกลุ่มถือเป็นการตรวจสอบการทำงานของกรรมการกลุ่มไปด้วย รับการตรวจสอบจากบุคคลที่เป็นแกนนำของพระอาจารย์สุบิน ปณีโต ในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อเป็นการถ่วงดุลการทำงานและนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นเครื่องในการทำงานของกรรมการกลุ่ม

อภิปรายผลการวิจัย

พบว่าผลการศึกษาปัญหาและมาตรการในการพัฒนาองค์กรประชาสังคม : กรณีศึกษากลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราดนั้น สมาชิกกลุ่มต้องให้ความสำคัญกับการออมเงินมากกว่าการกู้เงิน วางแผนในการดำรงชีวิต มีการพัฒนาจิตใจให้ลด ละ เลิก อบายมุข กิเลส ตัณหา ความโกรธ ความหลง รู้จักการประมาณตัวเอง จะได้มีภูมิคุ้มกันเมื่อเกิดเหตุการณ์ในอนาคตที่เราไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคำนิยาม ตามคุณลักษณะที่ว่า (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, (2557 : 24)

1. ความพอประมาณ หมายถึงความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

โดยใช้กระบวนการเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวขับเคลื่อน ตามเงื่อนไขที่ว่า

ปลูกจิตสำนึกให้กับสมาชิกกลุ่ม ให้มีความรู้ รู้จริง (ปัญญา) รอบคอบ (สติ) ระมัดระวัง(สติ) หรือปัญญาที่ถูกควบคุมโดยสติ คู่คุณธรรม (สติปัญญา) ซื่อสัตย์ สุจริต อุดหนุน ขยัน (ความเพียร) แบ่งปัน (เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตากรุณา) แล้วนำหลัก ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน มาเป็นกระบวนการในการดำรงชีวิตของสมาชิกกลุ่ม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างภูมิคุ้มกันจากวิกฤติให้แก่สมาชิกกลุ่มและสร้างการพัฒนาของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราดที่ยั่งยืนต่อไป

โดยกระบวนการทั้งหมดต้องปฏิบัติตามหลักขององค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงาน คือ

1. หลักนิติธรรม กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ต้องมีการปรับเปลี่ยน กฎระเบียบ ข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่ม โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม มิใช่กระทำกันตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

2. หลักคุณธรรม กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ต้องยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม ตามขนบธรรมเนียมประเพณี โดยการณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้สมาชิกกลุ่มถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริตความเสียสละ ความอดทนขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย

3. หลักความโปร่งใส กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ต้องทำงานอย่างเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานของกลุ่มให้มีความโปร่งใส สมาชิกกลุ่มได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกันและช่วยให้การทำงานของกรรมการกลุ่มปลอดจากการทุจริต

4. หลักความมีส่วนร่วม กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญ ๆ ของกลุ่ม ในช่องทางต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์การแสดงผลประชมติหรืออื่น ๆ และจัดการผูกขาดทั้งโดยบุคคลใดบุคคลอื่น ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกัน

5. หลักความรับผิดชอบ ผู้ทำงานของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดี ตามที่สมาชิกกลุ่มให้ความไว้วางใจ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่

6. หลักความคุ้มค่า กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราดจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่วัตถุประสงค์ที่จะทำให้สมาชิกกลุ่มดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข หมกหมั่นหมกหมั่นกันทุกคน การที่จะทำให้กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราดประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมสมาชิกวางกฎระเบียบการบริหารงานกลุ่ม สามารถจัดสวัสดิการทำให้สมาชิกกลุ่มอยู่ดีกินดี เป็นสุขทุกคน นั้นทำให้กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ตามแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff. 1979 : 6) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

สรุปได้ว่า ในการที่สมาชิกวางกฎระเบียบการบริหารงานกลุ่ม ให้มีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ และดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด เพื่อสมาชิกได้รับสวัสดิการเกิดประโยชน์และสนองตอบตรงต่อความต้องการของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด

ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยาก เพราะใช้กฎหมาย ระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

ดังนั้น การตรวจสอบการดำเนินงานต้องมีหลักการที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริงในช่วงนั้น ถ้าเมื่อไร ไม่สามารถนำหลักการเดิมมาปฏิบัติได้หรือสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนหลักการทันยุคทันสมัยและจะต้องมีการควบคุมการทำงานของกรรมการเพื่อเป็นการถ่วงดุลการทำงาน เมื่อมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันแล้ว ต้องมีการควบคุมตรวจสอบกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้รับรู้กันอย่างโปร่งใส โดยเฉพาะกิจกรรมการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ถ้าอยู่ในมือเหรียญหรือฝ่ายการเงินเพียงคนเดียว ย่อมทำให้เกิดการรั่วไหลของเงิน การควบคุมตรวจสอบกันและกันจะช่วยให้องค์กรป้องกันปัญหาได้อย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยยะในเชิงนโยบายที่สำคัญ ดังนี้

1. กลุ่มสาระสังคมศึกษาของจังหวัดตราด ควรได้รับการพัฒนาด้านความมั่นคงในชีวิตในหลายมิติ เช่น ความมั่นคงด้านรายได้ ด้านสุขภาพและด้านสังคม วัฒนธรรม ให้แก่สมาชิกกลุ่มให้ดีขึ้นมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในชีวิตของมนุษย์ จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเพื่อพัฒนาความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่ม
2. กลุ่มสาระสังคมศึกษาของจังหวัดตราดควรปลูกจิตสำนึกการพัฒนาความมั่นคงในชีวิตให้แก่สมาชิกกลุ่มได้ปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารของกลุ่ม ให้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้สมาชิกได้นำไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของสมาชิกกลุ่มในแต่ละพื้นที่และต้องสอดคล้องกับการบริหารจัดการแบบใหม่ที่มุ่งให้ความสำคัญในเรื่อง ดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มสาระสังคมศึกษา

2.2 การให้ความสำคัญเรื่อง ศิล วัฒนธรรม ตามหลักพระพุทธศาสนา

- 2.3 การยกระดับความรู้ การบริหารจัดการแบบใหม่ โปร่งใส ตรวจสอบได้
- 2.4 การพัฒนาการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผู้ก่อตั้งกลุ่มสัจจะ
สะสมทรัพย์
- 2.5 การพัฒนางานฝีมือเพื่อตั้งกลุ่มวิชาชีพเสริมแก่สมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์
- 2.6 ให้ความสำคัญเรื่องการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์
- 2.7 การปลูกฝังค่านิยมการดำรงชีวิตแบบพอมีพอกิน

แนวทางดังกล่าวเป็นการพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็งผู้ความมั่นคงอย่างยั่งยืน เป็นการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด อย่างมีประสิทธิภาพผลสามารถให้สมาชิกกลุ่มมีความมั่นคงในชีวิต หมดหนี้สิน อยู่อย่างมีความสุข อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

หากมีการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด ให้ครอบคลุมในทุก ๆ มิติ ตามหลักของความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึง ทำการศึกษาผู้ที่เข้าเป็นสมาชิกกับผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบความมั่นคงในชีวิตและเพื่อเห็นถึงความแตกต่าง รวมทั้งอาจเกิดแนวคิดใหม่ ๆ อันจะนำกลับมาปรับปรุง เพื่อหาแนวทางในการสร้างเสริมความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราดในระดับต่อไปและการเสนองานวิจัยในครั้งนี้ คิดว่าจะสามารถนำไปพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราด เพื่อให้ทันกับยุคโลกาภิวัตน์และนำไปประยุกต์ใช้ในการเข้าสู่สมาคมอาเซียนและกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ของจังหวัดตราดจะมีความมั่นคง ยั่งยืนต่อไป